

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Ośrodek (...) w L. XIII Wydział Cywilny z siedzibą w L. w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Sadowska

Protokolant: st. prot. sęd. Karolina Mitrus

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2017 r. wL.

na rozprawie

sprawy z powództwa E. S., J. S.

przeciwko D. G.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. Uznaje za bezskuteczną w stosunku do powodów E. S. i J. S. czynność prawną w postaci umowy darowizny nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) obejmującej grunty rolne zabudowane kamienicą i trzema budynkami gospodarczymi o powierzchni 0,0558 ha, dla której Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczystą (...), zawartej pomiędzy B. G. a pozwaną D. G. w formie aktu notarialnego przed notariuszem L. C. w Kancelarii Notarialnej w G. w dniu (...). rep. A nr(...).
2. Kosztami procesu obciąża pozwaną i z tego tytułu zasądza od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 13.463,00 zł.

SSO Małgorzata Sadowska

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 24 czerwca 2016 r. przeciwko D. G. powodowie E. S. i J. S. wnieśli o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powodów E. S. i J. S., czynności prawnej w postaci umowy darowizny, zawartej pomiędzy B. G., a pozwaną D. G. w formie aktu notarialnego przed notariuszem w G. L. C. za Rep. A (...), dotyczącą nieruchomości położonej w K., gmina K., powiat (...), województwo (...), stanowiącą działkę nr (...), obejmującą grunty rolne zabudowane o powierzchni 0,0558 ha, zabudowaną kamienicą nr 19 oraz trzema budynkami gospodarczymi, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w L.X Wydział Zamiejscowy Ksiąg Wieczystych z siedzibą w G. prowadzi księgę wieczystą o nr (...).

Ponadto wnieśli o zasądzenie od pozwanej solidarnie na rzecz powodów zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania od powodów na rzecz pozwanej, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. G. – matka pozwanej była właścicielem kamienicy położonej w K. przy ul. (...) stanowiącej działkę nr (...) o obszarze 0,0558 ha, dla której Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczystą numer (...) o wartości szacunkowej, co najmniej 450.000 zł. Na parterze znajdują się dwa lokale o charakterze użytkowym, a na pierwszym piętrze zamieszkuje pozwana wraz z rodzicami B. G. i A. G..

Pod koniec 2011 r. sytuacja majątkowa B. G. uległa pogorszeniu i nie była w stanie na bieżąco regulować zobowiązań kredytowych wobec G. Banku. W lokalnej prasie matka pozwanej znalazła ogłoszenie o udzielaniu szybkich pożyczek pod zastaw nieruchomości i postanowiła skorzystać z takiej formy pożyczki. W ten sposób B. G. skontaktowała się z P. L., który wraz z G. K. wciągnął ją w przestępny proceder polegający na doprowadzeniu B. G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Pierwszą umowę pożyczki B. G. zawarła u notariusza z G. K., który na mocy tej umowy miał udzielić jej pożyczki w kwocie 11.800 zł. Przy zawarciu umowy obecny był również P. L., który z gotówki w wysokości 11.800 zł zabrał 6.000 zł, a resztę pieniędzy włożył do torebki B. G.. Poza tym P. L. oferował pomoc B. G. w sprzedaży nieruchomości położonej w K. przy ul. (...). B. G. była zmuszona ponieść koszty notarialne w celu uregulowania własności nieruchomości z bratem R. F.. W dniu 2 marca 2012 r. B. G. zawarła umowę darowizny prawa własności zabudowanej działki nr (...) w K. o wartości 450.000 zł z R. F.

W tym samym dniu B. G. zawarła umowę pożyczki z G. K. w formie aktu notarialnego nr rep.(...) z dnia (...)r. kwoty 11.800 zł, przy czym faktycznie matka pozwanej otrzymała od G. K. jedynie kwotę 1.588,40 zł na opłacenie kosztów notarialnych aktu darowizny oraz kwotę 1.000 zł.

Następnie w dniu 11 maja 2012 r. matka pozwanej, która wówczas zamierzała spłacić część zobowiązania wobec G. K., zawarła z R. M. umowę pożyczki kwoty 26.000 zł w formie aktu notarialnego nr rep. A(...). z aktem ustanowienia hipoteki. Z tytułu zawartej umowy pożyczki B. G. otrzymała jedynie 6.000 zł, o czym zorientowała się dopiero w domu.

Matka pozwanej w ogłoszeniach prasowych znalazła kolejnego pożyczkodawcę – M. P., z którym w dniu (...)r. zawarła umowę pożyczki w formie aktu notarialnego nr rep. (...)z dnia 26.06.2012 r. kwoty 42.500 zł wraz z przeniesieniem prawa własności nieruchomości na zabezpieczenie wierzytelności, przy czym M. P. przekazał B. G. jedynie kwotę 23.100 zł w celu spłaty wierzytelności wobec R. M. i odzyskania przez nią własności nieruchomości oraz kwotę 450 zł.

W międzyczasie P. L. zaproponował matce pozwanej pomoc w celu uwolnienia się od skutków umowy pożyczki zawartej z M. P..

W dniu 1 sierpnia 2012 r. G. K. zawarł z B. G. w formie aktu notarialnego nr rep. A (...)umowę zmiany umowy pożyczki na kwotę 88.500 zł z aktem ustanowienia hipoteki, przekazując jej kwotę 44.625 zł w celu spłaty wierzytelności wobec M. P. oraz kwotę 1.100 zł. W tym samym dniu M. P. dokonał powrotnego przeniesienia na B. G. własności nieruchomości w formie aktu notarialnego repertorium A numer (...). Wysokość tej pożyczki oraz dalszych rozliczeń była uzgodniona przez P. L. z G. K. i na powyższą sumę miały się składać kwoty z poprzednich pożyczek.

Przeciwko G. K. został skierowany akt oskarżenia, w którym między innymi zarzucono mu popełnienie przestępstwa polegającego na tym, że w okresie od grudnia 2011 r. do sierpnia 2012 r. w Ś. i w P., czyniąc sobie z popełnienia przestępstwa stałe źródło dochodu, wspólnie i w porozumieniu z P. L. i innymi nieustalonymi osobami, w krótkich odstępach czasu, działając w wykonaniu z góry powziętego zamiaru osiągnięcia korzyści majątkowej, polegającego na przejęciu należącej do B. G. zabudowanej nieruchomości, położonej przy ul. (...) w miejscowości K., dla której Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczystą numer (...), pod pozorem udzielania B. G. pożyczek w kwotach 11.800 zł, 26.000 zł, 88.500 zł i poprzez wprowadzenie jej w błąd, co do wysokości i warunków udzielonych pożyczek, sposobu ich spłaty, pośrednictwa w sprzedaży w/w nieruchomości, wyzyskując przy tym niezdolność pokrzywdzonej do należytego pojmowania przedsięwziętej czynności, a następnie jej przymusowe położenie oraz nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym:

- aktem notarialnym nr rep. A (...)z dnia 15.02.2012 r. zawarł z pokrzywdzoną umowę pożyczki kwoty 11.800 zł, faktycznie przekazując jej kwotę 5.800 zł, a następnie

- aktem notarialnym nr rep. A (...)z dnia 02.03.2012 r. gdzie najpierw R. F. zawarł z pokrzywdzoną umowę darowizny prawa własności zabudowanej działki nr (...) w K. o wartości 450.000 zł, a następnie

- aktem notarialnym nr rep. A (...)z dnia 02.03.2012 r. zawarł z pokrzywdzoną umowę pożyczki kwoty 11.800 zł, faktycznie przekazując jej kwotę 1.588,40 zł na opłacenie kosztów notarialnych aktu darowizny oraz kwotę 1.000 zł

- aktem notarialnym nr rep. A (...)z dnia 11.05.2012 r. gdzie R. M. zawarł z pokrzywdzoną umowę pożyczki kwoty 26.000 zł z aktem ustanowienia hipoteki, faktycznie przekazując jej kwotę 6.000 zł, a następnie

- aktem notarialnym nr rep. A (...)z dnia 26.06.2012 r. gdzie M. P. zawarł z pokrzywdzoną umowę pożyczki kwoty 42.500 zł oraz przeniesienia prawa własności nieruchomości na zabezpieczenie wierzytelności, przekazując jej kwotę 23.100 zł w celu spłaty wierzytelności wobec R. M. i odzyskania przez nią własności nieruchomości oraz kwotę 450 zł, a następnie,

- aktem notarialnym nr rep. A (...)z dnia 01.08.2012 r. zawarł z pokrzywdzoną umowę zmiany umowy pożyczki na kwotę 88.500 zł z aktem ustanowienia hipoteki, przekazując jej kwotę 44.625 zł w celu spłaty wierzytelności wobec M. P. przez kwotę 1.100 zł, a następnie,

- aktem notarialnym nr rep. A (...)z dnia 30.08.2012 r. gdzie E. S. zawarł z pokrzywdzoną umowę pożyczki kwoty 127.000 zł z przeniesieniem prawa własności nieruchomości na jej zabezpieczenie,

czym doprowadził B. G. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie co najmniej 450.000 zł, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 304 k.k. i w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k.

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2014 r. w sprawie o sygn. (...)Prokuratura Okręgowa w P. umorzyła śledztwo między innymi w sprawie dotyczącej współdziałania innych ustalonych osób, które w okresie od maja 2012 r. do sierpnia 2012 r. wspólnie i w porozumieniu z P. L., G. K. działali na szkodę B. G..

Jeden z oskarżonych ze sprawy toczącej się przeciwko G. K. skontaktował się z powodem, który zajmował się udzielaniem pożyczek osobom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej i poinformował go o sytuacji B. G.. Osoba ta skontaktowała powoda z matką pozwanej, którzy następnie umówili się na spotkanie, w czasie którego B. G. poprosiła powoda o spłacenie jej zobowiązania wobec G. K. na rzecz którego na nieruchomości matki pozwanej została ustanowiona hipoteka.

W dniu 30 sierpnia 2012 r. pomiędzy powodami, a B. G. i jej mężem doszło do zawarcia umowy pożyczki i umowy przeniesienia prawa własności nieruchomości na zabezpieczenie wierzytelności w formie aktu notarialnego repertorium A numer (...) przed notariuszem H. G., na podstawie której powód, działając w imieniu własnym oraz w imieniu i na rzecz żony – powódki, udzielił solidarnie panu A. G. i B. G. – rodzicom pozwanej pożyczki w łącznej kwocie 127.000 zł, przy czym kwota 32.000 zł została przekazana rodzicom pozwanej w gotówce przed zawarciem umowy na własne potrzeby rodziców pozwanej, a kwota 90.000 zł została przelana w dniu zawarcia umowy na konto bankowe G. K.. Kwota 5.000 zł miała natomiast zostać przekazana w terminie dwóch dni po wykreśleniu hipoteki umownej w wysokości 150.000 zł tytułem wierzytelności ustanowionej na rzecz G. K. z działu IV księgi wieczystej dla nieruchomości stanowiącej własności B. G. położonej w K., przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy wG. prowadzi księgę wieczystą numer (...) oraz po wpisie w dziale II księgi wieczystej dla powyższej nieruchomości prawa własności na rzecz powodów. Powód przekazał B. G. kwotę 2.000 zł, zamiast kwoty 5.000 zł, dokonując potrącenia trzech rat pożyczki.

W § 2 umowy G. K. w związku z wygaśnięciem zobowiązania zabezpieczonego hipoteką wyraził zgodę na jej wykreślenie.

Rodzice pozwanej zobowiązali się solidarnie spłacić całą kwotę pożyczki w wysokości 127.000 zł w dwunastu ratach – pierwszych jedenastu w wysokości po 1.000 zł i dwunastej racie w wysokości 116.000 zł, począwszy od września 2012 r., a najpóźniej do dnia 30 sierpnia 2013 r.

Strony umowy określiły odsetki od kwoty pożyczki w skapitalizowanej wysokości 5.500 zł, które rodzice pozwanej zobowiązali się solidarnie zapłacić pożyczkodawcom w dniu 30 sierpnia 2013 r. jednocześnie zastrzegli, że w przypadku opóźnienia w terminie spłaty, skapitalizowane odsetki będą wynosić 31.250 zł.

W celu zabezpieczenia spłaty wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki B. G. przeniosła na rzecz powodów prawo własności nieruchomości położonej w K., przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczystą numer (...). Powód w imieniu własnym i żony zobowiązał się do zwrotnego przeniesienia na rzecz B. G. prawa własności powyżej opisanej nieruchomości w terminie 14 dni po całkowitym wywiązaniu się ze zobowiązań przez pożyczkobiorców wobec powodów.

Na podstawie umowy z dnia 23 października 2012 r. zawartej w formie aktu notarialnego repertorium A numer (...) przed notariuszem H. G., w związku z częściową spłatą pożyczki, na prośbę B. G., powód, działając w imieniu własnym oraz w imieniu i na rzecz powódki, przeniósł powrotnie na rzecz B. G. prawo własności nieruchomości położonej w K., przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczystą numer (...). Jednocześnie B. G. ustanowiła na tej nieruchomości hipotekę umowną do kwoty maksymalnej 250.000 zł na rzecz powodów celem zabezpieczenia wierzytelności – spłaty pożyczki wraz z odsetkami i odsetkami karnymi.

Od tego czasu rodzice pozwanej zaprzestali dokonywać spłaty pożyczki, w związku z czym powód wystąpił do sądu o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 29 października 2013 r. wydanym w sprawie o sygn. (...) Sąd Rejonowy w L. nadał klauzulę wykonalności aktowi notarialnemu sporządzonemu przez notariusza H. G. w Kancelarii Notarialnej w P. Repertorium A numer (...) z dnia 30 sierpnia 2012 r. w zakresie kwoty 131.250 zł.

Postępowanie egzekucyjne wobec rodziców pozwanej zostało wszczęte na skutek wniosku powoda z dnia 12 listopada 2013 r. Egzekucja była prowadzona z rachunku bankowego dłużników, zostało nadto wysłane przez komornika sądowego wezwanie do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o dokonywanie potrąceń z renty. Postępowanie egzekucyjne okazało się częściowo nieskuteczne, komornik sądowy egzekwował kwoty po 100 zł miesięcznie z rachunku bankowego, a gdy powód złożył wniosek o przeprowadzenie egzekucji z nieruchomości B. G. okazało się, że nie jest już ona jej właścicielem.

Na podstawie umowy darowizny zawartej w dniu 10 grudnia 2013 r. w formie aktu notarialnego repertorium A numer (...) B. G. darowała swojej córce pozwanej D. G. nieruchomość położoną w K., przy ulicy (...), dla której Sąd Rejonowy w G. prowadzi księgę wieczystą numer (...). Jednocześnie pozwana ustanowiła nieodpłatnie na nabytej tym aktem nieruchomości na rzecz rodziców bezpłatną i dożywotnią służebność osobistą mieszkania.

W związku z darowaniem, obciążonej na rzecz powodów hipoteką umowną, nieruchomości przez B. G. pozwanej, powodowie wystąpili o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu sporządzonemu w dniu 30 sierpnia 2012 r. repertorium A numer (...) także przeciwko pozwanej D. G., jako dłużnicy rzeczowej. Wniosek powodów został uwzględniony przez Sąd Rejonowy w G. na mocy postanowienia z dnia 13 lutego 2015 r. wydanego w sprawie o sygn. (...), które zostało zmienione przez Sąd Okręgowy w P. w ten sposób, że wniosek powodów został oddalony.

Pozwana nie pracuje, utrzymuje się z wynajmowania jednego z lokali użytkowych znajdujących się na parterze. Z tego tytułu otrzymuje 900 zł miesięcznie. Pozwana prowadzi wspólne gospodarstwo z rodzicami i zajmuje się płaceniem rachunków. B. G. obecnie przebywa na emeryturze, a wcześniej utrzymywała się z renty chorobowej. Matka pozwanej

choruje i ponosi wysokie koszty leczenia w wysokości ponad 500 zł miesięcznie. Ojciec pozwanej przebywa za granicą, gdzie pracował. W październiku 2017 r. przeszedł zawał serca, w związku z czym przebywał w szpitalu na terenie Niemiec w okresie od 2 października 2017 r. do 9 października 2017 r., a następnie odbywał rehabilitację do 3 grudnia 2017 r. Pożyczka zaciągnięta u powodów miała zostać spłacona ze sprzedaży lokali użytkowych znajdujących się na parterze kamienicy.

Dowód: - akt notarialny rep. A numer (...) k. 14-22

- akt notarialny rep. A numer (...) k. 23-28

- postanowienie sygn. akt (...)k. 29-31

- akt notarialny rep. A numer (...) k. 32-41

- postanowienie sygn. (...)k. 42-44,

- postanowienie sygn. (...)k. 45-50

- odpis zwykły księgi wieczystej k. 51-54

- akt oskarżenia k. 96-109

- postanowienie o umorzeniu śledztwa k. 112-119

- akt notarialny rep. A numer (...) k. 120-128

- akt notarialny rep. A numer (...) k. 129-138

- akt notarialny rep. A numer (...) k. 139-147

- zeznania powoda k. 199, k. 270

- częściowo zeznania świadka B. G. k. 199

- zeznania pozwanej k. 199, k. 270

- wniosek egzekucyjny z dnia 12.11.2013 r. k. 1 akt (...)

- zawiadomienie o zajęciu rachunku bankowego k. 18 akt (...)

- zajęcie wierzytelności i praw k. 19 akt (...)

- wezwanie do ZUS k. 68 akt (...)

Sąd zważył, co następuje:

Wiarygodne były zeznania powoda, albowiem były szczere, spójne i zgodne z przedłożonymi dokumentami.

Zeznania pozwanej w zakresie, w którym podała, że przyczyną przepisania na nią prawa własności nieruchomości był zły stan zdrowia jej matki Sąd uznał za niewiarygodne, albowiem pozwana do chwili obecnej zamieszkuje wraz z rodzicami w przedmiotowej nieruchomości i zajmuje się płaceniem rachunków, w związku z czym przepisanie prawa własności na pozwaną w żaden sposób nie zmieniło sytuacji faktycznej w rodzinie pozwanej. W pozostałym zakresie zeznania pozwanej były wiarygodne, albowiem były spójne i logiczne.

Niewiarygodne były zeznania świadka B. G., w których zaprzeczyła by otrzymała od powodów kwotę 32.000 zł tytułem pożyczki. Zeznania te były sprzeczne z zapisem znajdującym się w akcie notarialnym, w którym B. G. wraz z mężem

potwierdzili, że kwotę 32.000 zł otrzymali przed podpisaniem niniejszej umowy i pokwitowali jej odbiór. Jednocześnie B. G. nie wyjaśniła, dlaczego miałyby podpisać wraz z mężem umowę, której treść nie byłaby zgodna z prawdą. Z uwagi na powyższe brak było podstaw do uznania tych twierdzeń świadka za prawdziwe. Za niewiarygodne Sąd uznał również zeznania świadka, w których podała, że powodem dokonania darowizny na rzecz córki była jej zła sytuacja zdrowotna. Zeznania te, podobnie jak zeznania pozwanej, nie były przekonujące w świetle okoliczności niniejszej sprawy.

Sąd dał wiarę dokumentom stanowiącym podstawę do ustalenia stanu faktycznego sprawy nie znajdując zastrzeżeń, co do ich wiarygodności.

Sąd oddalił wniosek pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego psychologa na okoliczność czy B. i A. G. byli w stanie pozwalającym na świadome i swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli, zawierając z powodami umowę w dniu 30 sierpnia 2012 r., albowiem w niniejszym postępowaniu w sprawie o ustalenie bezskuteczności czynności prawnej, przy braku oświadczenia rodziców pozwanej odnośnie od uchylenia się od skutków prawnych zawartej umowy, Sąd nie mógł badać stanu psychicznego rodziców pozwanej w dniu zawarcia umowy, albowiem okoliczność ta nie jest związana z przedmiotem niniejszej sprawy.

Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z zeznań ojca pozwanej A. G. na okoliczność umów zawartych przez B. G. i A. G. z powodami, ich warunków, rzeczywistych kwot pożyczek, rzeczywistego zadłużenia B. G. względem pożyczkodawców, spłaty zadłużenia względem wierzycieli, prowadzonej przeciwko B. G. z wniosku powodów egzekucji i jej wyników i toczącego się postępowania karnego w sprawie o sygn. (...) Wskazać należy, że świadek czterokrotnie nie stawiał się na rozprawie, usprawiedliwiając swoje stawiennictwo sytuacją zdrowotną oraz brakiem urlopu. W celu usprawiedliwienia niestawiennictwa świadka na ostatniej rozprawie w dniu 20 listopada 2017 r. pełnomocnik pozwanej przedłożyła dokumenty, z których wynikało, że ojciec pozwanej przebywał w szpitalu na terenie Niemiec w okresie od 2 października 2017 r. do 9 października 2017 r., a następnie odbywał rehabilitację do 3 grudnia 2017 r. Zdaniem Sądu powyższe wskazuje na brak zamiaru świadka stawienia się na rozprawie. Dlatego z uwagi na powyższe, wniosek o przeprowadzenie dowodu z jego zeznań został oddalony.

Powodowie oparli swoje powództwo na treści przepisów art. 527 § 1-2 k.c. i art. 528 k.c. Zasadność skargi pauliańskiej jest uzależniona od spełnienia kumulatywnie następujących przesłanek: istnienia wierzytelności; dokonania przez dłużnika czynności prawnej z osobą trzecią; pokrzywdzenia wierzyciela wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika; dokonania przez dłużnika czynności ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela; uzyskania wskutek tej czynności korzyści majątkowej przez osobę trzecią.

Zgodnie z art. 528 k.c. jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

W niniejszej sprawie bezsporny był fakt dokonania przez dłużnika B. G. czynności, w związku z którą powodowie wystąpili z przedmiotowym powództwem. Na podstawie umowy darowizny dokonanej na rzecz pozwanej D. G. B. G. wyzbyła się majątku wartego 450.000 zł. Powodom na dzień dokonania tej darowizny przysługiwała wobec B. G. wierzytelność. Pozwana w toku postępowania zakwestionowała ważność umowy pożyczki zawartej w dniu 30 sierpnia 2012 r. pomiędzy powodami, a rodzicami pozwanej oraz dwie poprzedzające ją umowy pożyczki zawarte przez B. G. z M. P. i G. K., wskazując na ich sprzeczność z zasadami współżycia społecznego, tj. zasadą słuszności kontraktowej, regułą przyzwoitego zachowania się wobec kontrahenta, zasadą autonomii woli stron oraz powszechnym odczuciem sprawiedliwości.

Odnosząc się do zarzutów strony pozwanej przede wszystkim wskazać należy, że umowę pożyczki zawartą z powodami w dniu 30 sierpnia 2012 r. od pozostałych umów zawieranych przez B. G. odróżniało to, że środki pieniężne powodów zostały przekazane w sposób określony w akcie notarialnym (na rozprawie w dniu 27 marca 2017 r. powód okazał dowód wpłaty na konto G. K. kwoty 90.000 zł w dniu zawarcia umowy pożyczki). Jednocześnie pozwana w toku niniejszego postępowania nie wykazała by zapis w akcie notarialnym dotyczący potwierdzenia przez jej rodziców

otrzymania od powodów przed zawarciem umowy kwoty 32.000 zł nie był prawdziwy. B. G. jedynie zaprzeczyła tej okoliczności i nie wyjaśniła tego, dlaczego miałyby wyrazić zgodę wraz z mężem na zawarcie umowy, której treść nie odzwierciedlała faktycznych świadczeń stron. Twierdzenia B. G. odnośnie tego, że w dniu podpisania aktu jego teść była już przygotowana, a pani notariusz go szybko odczytała, nie mogły przemawiać za uznaniem nieprawdziwości tekstu umowy, albowiem wcześniejsze przygotowanie tekstu aktu notarialnego i jego odczytanie w obecności stron jest stałą praktyką notariuszy. Ponadto B. G. potwierdziła, że otrzymała od powoda kwotę 2.000 zł, zamiast 5.000 zł, co zostało wyjaśnione przez powoda tym, że przekazanie matce pozwanej mniejszej kwoty wynikało z potrącenia wymagalnych rat pożyczki. Z przeprowadzonego postępowania wynikało, że zanim doszło do zawarcia umowy z powodami, B. G. zawarła szereg niekorzystnych dla niej umów, co wynikało z wykorzystania przez inne osoby jej nieporadności oraz trudnej sytuacji finansowej. W czasie zawierania umowy z powodami w kancelarii notarialnej obecny był również mąż B. G. A. G., który był stroną tej umowy. Argument dotyczący więc wykorzystania nieporadności B. G. nie mógł więc być w tym przypadku uwzględniony. W konsekwencji wskazać należy, że stosunek umowny z powodami nie został ukształtowany w sposób krzywdzący dla rodziców pozwanej.

Sąd nie podzielił stanowiska strony pozwanej odnośnie tego, że rzeczywista wartość pożyczki udzielonej przez powodów rodzicom pozwanej wynosiła kwotę 25.146,93 zł, tj. wyliczoną przez stronę pozwaną równowartość zobowiązania B. G. wobec G. K. na dzień 30 sierpnia 2012 r. Wskazać należy, że w dniu zawarcia umowy powodowie przekazali na rachunek bankowy G. K. kwotę 90.000 zł oraz do rąk rodziców pozwanej kwotę 32.000 zł, a następnie kwotę 2.000 zł (B. G. otrzymała kwotę 2.000 zł zamiast 5.000 zł w wyniku potrącenia przez powoda trzech rat tytułem pożyczki). W związku z powyższym, wysokość wierzytelności powodów nie mogła zostać ustalona w sposób zaprezentowany przez stronę pozwaną. W rezultacie stwierdzić należy, że na dzień dokonania przez B. G. darowizny na rzecz córki powodom przysługiwała wierzytelność wobec rodziców pozwanej. Na fakt, iż zapisy notarialne odzwierciedlają faktyczną wysokość udzielonej pożyczki wskazuje zdaniem Sądu również to, że matka pozwanej nie zaskarżyła postanowienia w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności na akt notarialny i zносиła postępowanie egzekucyjne, które zostało wszczęte pod koniec 2013 r.

Sąd nie miał wątpliwości, iż w związku z czynnością prawną dokonaną na rzecz pozwanej doszło do pokrzywdzenia powodów, albowiem majątek dłużniczki zmniejszył się, a powodowie do chwili wyrokowania w niniejszej sprawie nie uzyskali zaspokojenia. Prowadzone przez kilka lat postępowanie egzekucyjne nie doprowadziło do całkowitego zaspokojenia powodów, a więc warunek pokrzywdzenia wierzyciela został niewątpliwie spełniony. W niniejszej sprawie została również spełniona przesłanka istnienia świadomości po stronie dłużnika pokrzywdzenia wierzyciela. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 8 maja 2013 r. sygn. I ACa 113/13: „Do przyjęcia świadomości dłużnika pokrzywdzenia wierzycieli, o którą chodzi w art. 527 § 1 k.c., wystarczy by dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności”. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 12 lutego 2014 r. w sprawie I ACa 951/13 wskazano, że: „Świadomość pokrzywdzenia istnieje, gdy dłużnik wie, że na skutek czynności prawnej określone walory wyjdą z jego majątku, a wierzyciele będą mieli trudności z zaspokojeniem. Wystarczy świadomość, że dokonana czynność prawna może spowodować dla ogółu wierzycieli niemożność zaspokojenia się. Przyjmuje się, iż świadomość obejmuje w tym przypadku dwa elementy: po pierwsze dłużnik wiedział o istnieniu wierzytelności, a po drugie znał skutek czynności prawnej.”

Zdaniem Sądu B. G. dokonała darowizny na rzecz córki w tym celu, aby uniemożliwić powodom zaspokojenie się z jej nieruchomości. W toku postępowania ani B. G., ani pozwana nie wskazały żadnej wiarygodnej przyczyny dokonania na rzecz pozwanej darowizny. W związku z powyższym, okoliczności niniejszej sprawy wskazywały jednoznacznie na to, że B. G. darowała nieruchomość na rzecz córki w celu pokrzywdzenia wierzycieli. Pozwana natomiast sama przyznała, że w chwili zawierania umowy darowizny z matką wiedziała o tym, że powodowie pożyczili jej rodzicom pieniądze. Z powyższego wynika, że zostały spełnione wszystkie ustawowe przesłanki warunkujące skuteczności wytoczonej przez powoda skargi pauliańskiej.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 527 § 1-2 k.c. w zw. z art. 528 k.c. Sąd w pkt. 1 wyroku uznał za bezskuteczną w stosunku do powodów E. S. i J. S. czynność prawną w postaci umowy darowizny nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) obejmującej grunty rolne zabudowane kamienicą i trzema budynkami gospodarczymi

o powierzchni 0,0558 ha, dla której Sąd Rejonowy w G.prowadzi księgę wieczystą (...), zawartej pomiędzy B. G. a pozwaną D. G. w formie aktu notarialnego przed notariuszem L. C. w Kancelarii Notarialnej w G. w dniu 10 grudnia 2013r. rep. A nr (...).

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia powództwa (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804) w pkt. 2 wyroku Sąd kosztami procesu obciążył pozwaną i z tego tytułu zasądził od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 13.463,00 zł, w tym kwotę 6.263 zł tytułem zwrotu opłaty sadowej od pozwu oraz kwotę 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanej o nie obciążanie jej kosztami postępowania w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. Sąd miał bowiem na uwadze, że pozwana jest właścicielem nieruchomości, w którym poza lokalem mieszkalnym znajdują się dwa lokale użytkowe, a poza tym celowe zachowanie pozwanej i jej matki spowodowało konieczność wystąpienia przez powodów z niniejszym pozwem. Z uwagi na powyższe, Sąd nie znalazł podstaw do nie obciążania pozwanej koniecznymi kosztami postępowania, które ponieśli powodowie w celu dochodzenia ich praw.

SSO Małgorzata Sadowska